

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Taktabáj

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

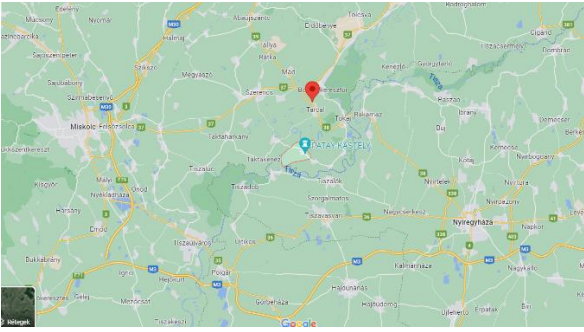

Taktabáj

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Tokaji járás

Szervezet neve: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület

Dátum: 2022. április

	<p>Terület: 16,82 km² Lakónépeség: 536 fő Jogállás: község Járás: Tokaji Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Taktabáj	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Tokaji	
Programba vonás köre	3	
Szervezet neve	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	
Lakosságszám 2022	575 fő	
Lakosságszám (2021)	536	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	88%	
15 év alattiak aránya (2021)	22,2%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	75%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	14%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	79%	
Lakásszám (2011)	216	
Üres lakások száma (2011)	36	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	57	
Lakások száma (2019)	216	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	119	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	76	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	194	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	40	
WC nélküli lakások száma (2011)	105	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	19	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	330507 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	89%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	500000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	9	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	5	

1. A település leírása

1.1 A település pozíciója

Fekvése, távolság járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi munkalehetőségek, ahol dolgoznak. Milyen szolgáltatások érhetőek el a településen. Önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

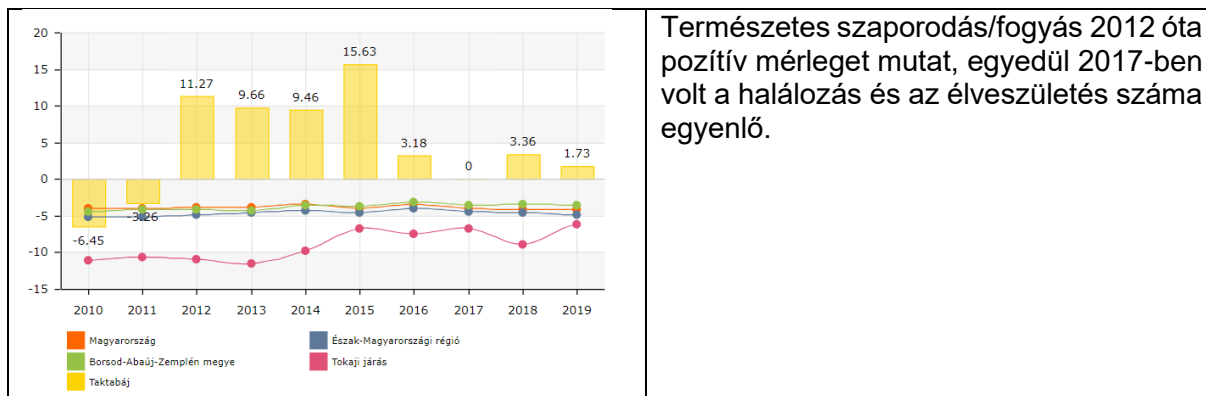
A település pozíciója

Taktabáj Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a tokaji járásban, Tokajtól mintegy 20 km-re található. Másik elérhető kisváros Szerencs, szintén 20 km-re található. Tokaj és Szerencs felől egynyomsávú út vezet ide. Taktabáj területe 16,82 km. Külterülete a Szarkatanya, a községtől kb. 3 km-re található erdészlak. A település hivatalos neve Taktabáj, de a környező települések lakói csak „Báj”-ként említik. Ez is jelzi, hogy új az elnevezés, amely csak 1953 óta használatos, megkülönböztetésül szolgál. Az előtag jelzi azt, hogy a falu határában kanyarog a Takta.

Taktabáj lakosságát 536 fő alkotja. 18 év alattiak száma: 1 évesnél fiatalabb 10 fő, 1-3 év közötti 21 fő, 4-6 éves 33 fő, 7-13 éves 68 fő, 14-17 éves 39 fő. Összesen 171 fő kiskorú gyermek található a településen. Nappali tagozaton tanuló diák 124 fő. A roma népesség 404 fő, 98 háztartás, kiskorú roma gyermek 145 fő.

A lakónépesség száma 2015 óta erősen lecsökkent. Ennek oka elsősorban a az elvándorlás a településről.

A 2011-es népszámlálás adatai szerint a településen 580 fő vallotta magát magyar nemzetiségűnek és 129 fő cigány (romani, beás) nemzetiségűnek. A polgármester szerint a lakosság kb. 70%-a roma és 30%-magyar nemzetiségű lehet jelenleg. A romák kb. 40%-a élhet a településen mélyszegénységben.

Közlekedés

A közlekedési infrastruktúra fejlesztésre szorul. A közeli városokba, iskolákba buszokkal közlekednek a középiskolások, a járatok ritkák. (5 járat egy nap) A hajnali műszakváltást ellehetetleníti a közlekedő járatok időpontja és mennyisége. Közösségi közlekedés célpontjai: Prügy, Csobaj, Tokaj, Szerencs.

Térségi munkalehetőségek

A térség 20 km-en belüli nagyobb foglalkoztatói Tarcalon a Degenfeld BT. és a Colas Északkő Kft, Tokajban a Tokaj Hétszőlő Zrt. és a Micromark Kft., valamint Bodrogkeresztúron a Colas Északkő Kft. Nagyobb foglalkoztatók még Nestlé Hungária Kft. Szerencse, Miskolcon Robert Bosch Power Tool Kft., Magyar Államvasutak Zrt., Joyson Safety Systems Hungary Kft., Nyíregyházán Lego Manufacturing Kft., Michelin Hungária Kft., Universal Leaf Tobacco Magyarország Zrt., valamint Tiszaújvárosban a Jabil Circuit Magyarország Kft., továbbá Debrecenben a Teva Gyógyszergyár Zrt. illetve a BMW Group Debrecen.

A 2018-as Helyi Esélyegyenlőségi Programban olvasható, hogy Taktabájon – mint ahogyan a környező kistelepüléseken is – valamikor elsődlegesen a mezőgazdaságban tevékenykedtek az itt élő emberek. A helyi vállalkozások az itt élő emberek számára kevés munkalehetőséget biztosítanak, mivel ezek nagy része családi vállalkozás (mezőgazdasági őstermelő 12 család), illetve kisvállalkozás (1 kamionos szállítmányozó, 3 élelmiszerbolt kiskereskedelem és 1 italbolt).

A település általános foglalkoztatási helyzete:

A népesség megélhetését a közhasznú foglalkoztatás adja, illetve a szerencsi konzervgyár. Valamint időszakosan a mezőgazdasági munkák jelentik a bevételi lehetőséget. A férfiak esetében az építőiparban való elhelyezkedés, mint segédmunkás jelent kitörési lehetőséget. A jelenlét ponton dolgozó kollégák felvették a Bosch munkaerőközvetítő munkatársaival a kapcsolatot, hogy a munkaerőpiaci helyzetet javítsák. Az elhelyezkedés egyik gátja az alacsony iskolai végzettség.

Jelenlegi közfoglalkoztatottak száma: 40-50 fő

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *										
Taktabáj Borsod-Abaúj-Zemplén megye Tokaji járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022 01 - 06. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	6	18	14	18	10	15	6	11	17	23
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	29	33	57	46	29	21	19	13	11	12
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	11	10	16	20	35	34	32	34	26	27
-- Mezőgazdaság	-	-	0	0	0	1	1	6	7	8
-- Helyi sajátosságokra építő közfoglalkoztatás	-	0	7	1	11	14	15	16	12	14
-- Szociális jellegű program	11	9	9	19	24	20	16	12	8	6
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	46	61	88	84	74	70	57	58	55	63
Közfoglalkoztatási mutató	11,55%	15,64%	22,61%	20,82%	18,45%	18,11%	15,15%	15,77%	14,96%	16,69%
Ellátásban nem részesülő álláskereső száma zárónapon	33	27	24	33	36	33	30	31	32	24
Álláskeresői ellátásban részesülő álláskereső száma zárónapon	6	6	6	10	8	8	12	13	13	11
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskereső száma zárónapon	60	48	26	14	27	25	32	40	58	60
Regisztrált álláskereső száma zárónapon	100	81	56	57	70	66	74	84	103	95
-- Ebből tartós álláskereső	33	18	7	7	8	11	13	19	32	46
Nyilvántartott álláskereső relatív mutatója	25,23%	20,56%	14,45%	14,05%	17,46%	16,88%	19,67%	22,70%	28,20%	25,38%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	395	392	387	405	401	389	375	369	365	375

A polgármester elmondása alapján is jellemzően a **közfoglalkoztatás** adja a fő **megélhetési forrást a településen**. Jelenleg 41 főt foglalkoztatnak, nőket-férfiakat vegyesen. A településen kéthavonta cserélik a munkásokat, így mindenki lehetőséget kap, hogy dolgozhasson.

A környéken lévő borászatokba is több embert visznek el a településről dolgozni. Januártól-októberig munkát adnak ezek a mezőgazdasági egységek, januártól metszés van, kötözés, kapálás, szüretelés. 50-60 ember embernek van ebből bevétele, javarészt nők. Polgármester szerint a mélyszegénységben élőknel alacsony a munkaintenzitás, inkább a szociális transzfereker támaszkodnak.

A KSH szerint a településen két utca szegregált, a Petőfi és a Rákóczi u.

A településen a következő szolgáltatások érhetőek el:

A Szociális Diagnózis szerint A taktabáji óvodába 30 gyermek jár, viszont 42 óvodás korú gyermek él a településen, akik helyhiány miatt nem nyertek felvételt. Az óvoda a Patay Sámuel kastély régi épületében működik egy helyiségben, ahol az általános iskola is. A taktabáji általános iskola a Szerencsi Tankerületi Központ fenntartásában működik, ahol jelenleg 38 gyermek jár iskolába, akik mindannyian cigány származásúak. Az iskolában 4 évfolyamon folyik az oktatás, 3 évfolyamon összevonva 1 osztályba járnak a gyerekek. Emellett még 40 fő jár másik általános iskolába Csobajra vagy Tokajba, a gyerekek aránya 60%-ban roma. A szép, új játszótér az óvoda udvarán lett kialakítva, ami elkerített. Sportpálya és tanoda nincs, viszont egy nagy tornaterem található a szomszédos épületben, ami kihasználatlan.)

Óvoda: Az óvodavezető az alábbi tájékoztatást adta az intézményről: 1 csoport van 30 fővel, 9 gyermek jelenleg nem tud óvodába járni, mert nincs elég férőhely. Remélik, hogy megépülhet az új óvoda, mely 2 csoport befogadására lesz alkalmas. Az óvodába járó gyerekek 100 százaléka roma. Előfordulnak higiénés problémák, amit az óvoda igyekszik megoldani. A hiányzásokat minden esetben igazolja a szülő. Vannak védelembe vett gyerekek, melynek okai rossz lakhatási körülmények, elhanyagolás.

Általános iskola 1-4 osztályig elérhető a településen, felső tagozat a szomszédos településen Csobajon van, oda járnak át a gyerekek Volán buszjárataival. Az iskola igazgatója szerint

jelenleg a településen működő iskolába, melyben csak alsó tagozat van, 37 gyermek jár. Növekvő tendenciát mutat, jövőre 43 gyermek lesz alsó tagozatos. Van néhány gyermek, akik Csobajra járnak iskolába alsó tagozatban is. Az iskolás gyerekek összetétele 100 %-ban roma. Lemaradást mutatnak minden területen, tehetséggondozás elindult vers, rajz, robotika. 18 első osztályos gyermek van, 19 pedig a 2-3-4. évfolyamos gyerekek. Csoportbontással a jobb képességű gyerekeket tudják tanítani. Mindenki 2 H-s vagy 3 H-s, magatartásproblémával van a legtöbb gyermek diagnosztizálva. Nevelési Tanácsadó Tokajban van, a pedagógusok is felzárkóztatnak a délutáni napközis időben. Itt alsó tagozatban csak igazolt hiányzások vannak, még nem jelenik meg az igazolatlan hiányzás. A digitális oktatás alatt kb. 2-3 család volt, aki be tudott csatlakozni, a többieknek papíralapon biztosították a tanulást, illetve a feladatokat. Előfordulnak higiénés problémák, melynek oka a fürdőszoba hiánya az otthonokban.

Idősek otthona
Integrált Községi Szolgáltatási Tér
Konyha
Szociális konyha

A Taktabáji Jelenlétponton a Máltai Szeretetszolgálat 2021.szeptember 27-én kezdte meg a munkát 2 fővel.

A lakosok nehezen jutnak el szakorvoshoz, kezelésekre, egyéb szolgáltatások igénybevételéhez, a gyerekek felmérésekre. Ezekben az önkormányzat segítséget nyújt, amennyire kapacitása engedi. Nagyobb bevásárlásokra sincs lehetőség a faluban.

A házi orvosi szolgáltatás megfelelő színvonalon működik, de csak heti 4 órában érhető el a településen. Gyermekorvos nincs. A gyermekorvosi feladatokat jelenleg a felnőtt házi orvos látja el. A védőnő heti kétszer van a faluban és lelkiismeretesen ellátja a feladatát.

Működő szolgáltatások: házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, népkonyha, nappali ellátást nyújtó intézmény, falugondnoki szolgálat, óvoda, napközi, szünidő gyermekétkeztetés, általános iskola alsó tagozat, játszótér, szélessávú internet. Taktabájon működik falubusz, postahivatal, művelődési ház, 2 kis élelmiszerbolt, ahol drága és gyenge minőségű árú kapható. A gyógyszertár heti 2 napon 2-2 órában nyit ki. Van egy tájház, aminek az udvarán közös főzést, sütést tartanak időnként a közmunkások. A falu központi része szépen rendezett és rendben tartott hely, ahol a társasági élet zajlik 90%-ban.

Önkormányzati fejlesztések

2020-ban Külterületi közutak fejlesztése, erő- és munkagépek beszerzése valósult meg közel 73 M Ft-ból.

Magyar Falu Programon belül a következő fejlesztésekről számolt be a polgármester:

- Mezőgazdasági út kiépítése
- Traktorok beszerzése
- Falubusz
- Temető park és sétány kialakítása
- Orvosi műszerek
- Járda építése
- 980 méteres komplett út kialakítása
- Református temető kerítésfelújítás és sétány kialakítása
- Református templom felújítása

- Parókia épületének felújítása
- Önkormányzati épület felújítása (szigetelés, tetőcsere, külső-belső festés, kerítés)
- Óvodai játszótér
- Konyha energetikai korszerűsítése

Jelenleg is vannak beadott pályázatok: Új bölcsőde és óvoda kialakítását tervezik, út, járda felújítás, szolgálati lakás teljes felújítása, garázs építése a nagy járműveknek, mezőgazdasági út kiépítése, rekortán pálya kialakítása a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal karöltve.

Térségi pozíciója:

rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő

Vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő.

1.2 A település szerkezetének leírása

A település központja, a szegregátumok, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejlesztendő részek. Van-e elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen.

Közmű és út

A KSH adataival összhangban vannak a jelenlétpont munkatársainak beszámolóí. A település infrastrukturális helyzete és közművekkel való ellátottsága részben kiépített; vezetékes víz 55%-ban, szennyvízcsatorna 35%-ban biztosított, vezetékes vízzel kevés épület van ellátva, a családok a közkútról hordják a vizet (8 közkút). Hivatalosan árammal az ingatlanok 90%-a van ellátva, azonban több családnál kikötötték a szolgáltatást tartozások miatt. A vezetékes gáz 18 %-ban kiépített, a lakosság többsége kályhában fával tüzel.

Az úthálózat és a közösségi közlekedés fejlődésben van, a település megközelítése megoldott, rendszeres buszjáráttal közlekedhetnek a településről a lakosok a közeli városokba.

Szegregátumok

Helyiek beszámolóí alapján a Petőfi és a Rákóczi utak szegregálódnak, mely összhangban áll a KSH adataival miszerint a településen két utca szegregált, a Petőfi és a Rákóczi,

A Máltai Szeretetszolgálat 2021-ben készült települési diagnózisa így említi a szegregátumot: Taktabájon a lakosok nagy része hátrányos helyzetű roma ember, így lehet szegregálódott településként említeni, ahol az egész falu egy szegregátumot formál. Leginkább elmaradott utcák a Dózsa György és a Rákóczi Ferenc utca. Kimondottan elkülönült szegregátum nem található a faluban.

A Lechner tudásközpont szegregátumtérképe alapján valódi szegregátum nincsen, csak 2 különálló szegregációval veszélyeztetett terület. Az alsó szegregációval veszélyeztetett rész: Kossuth út-Alkotmány út, és a felső szegregációval veszélyeztetett rész: Petőfi út-Rákóczi út.

Lakásállomány:

Taktabáj	2011
Lakásállomány (db)	216
Szükség- és egyéb lakott lakás, lakott üdülő	1
Félkomfortos lakás és lakott üdülő	10
Összkomfortos lakás, lakott üdülő	15
Egyéb komfortú lakás és lakott üdülő	
Komfort nélküli lakás, lakott üdülő	103
Komfortos lakás, lakott üdülő	87
Komfortos és összkomfortos lakásban lakó háztartások	91

Helyi ingatlanpiac

A 2018-as Helyi Esélyegyenlőségi Program alapján Taktabáj községben 2012-től a vizsgált időszakig, 2017-ig a lakás állományban változás nem történt, amely a lakosság nehéz anyagi helyzetére és az állami támogatások szigorítására vezethető vissza.

Következtetés: az egész település szegregátumnak tekinthető.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

Milyen lakhatással kapcsolatos fejlesztések voltak a településen: telepprogram, azok eredménye (új, felújított lakások, illetve hogyan osztották el: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással.)

Taktabájon nem volt EFOP komplex telepprogram.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

(együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a kifelé való mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám helyi intézmények miatt, közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Az önkormányzatnak a FETE programhoz jó a hozzáállása, azt általában támogatja, sőt, örül a Máltás Jelenlétponton dolgozó kollégáknak, mindkét oldal elmondása szerint, nagyon jó a kapcsolat.

A bérlakásfejlesztésekkel szemben erős fenntartásai vannak (mivel eredendően konfliktusforrást lát benne), de ha kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekelte

tehető benne. Polgármester úr szerint az itt élő emberek még nincsenek kész egy bérlakás programra, először a szociális készségek fejlesztése a feladat. A célcsoport felkészítésére helyezi a hangsúlyt.

2. A lakosság helyzete

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idegymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Célcsoportra jellemző-e az elvándorlás, ha igen, milyen településekre? Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások)

Foglalkoztatás-jövedelem

A településen élő háztartások száma 133, ebből roma háztartás 98 -a jegyző adatai szerint. A roma gyermekek száma 145 fő. A településen roma nemzetiségi önkormányzat nem működik. A közfoglalkoztatásba bevont személyeket teljes munkaidőben foglalkoztatják 5 hónapig, 2020-ban 15 % -al nőtt a foglalkoztatottak száma, 61 főre. A nem regisztrált munkanélküliek becsült száma 5 fő. Az idegymunkában napi bejelentéssel foglalkoztatottak becsült száma 6 fő, akik mezőgazdasági napszámban vagy segédmunkásként dolgoznak, néhányan ingázó munkavállalók, akik a közeli városokban vagy településeken kaptak munkát.

Szociális problémák

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma 149 fő, hátrányos helyzetűek száma: HH 39, HHH 110 fő. Öregségi nyugdíjas 78 fő, rokkantsági járadékban 8 fő részesül. A foglalkoztatottak száma 98 fő, közfoglalkoztatottak száma a településen 61 fő. A gyermekjóléti szolgáltatást 52 fő, a családsegítő szolgáltatást 33 fő vette igénybe. 2020.december 31-én 25 veszélyeztetett gyermek, 27 védelembe vett gyermek és 12 átmeneti nevelésbe vett gyermek élt Taktabájon. Jelenleg a településen élő ellátott gyerekek száma 87, ebből 99%-ban roma származású. A védőnő a településen élő gyerekek közül 6 gyermeket veszélyeztetettnek tart.

Az általános iskolában a 2020/21-es tanévben a diákok közül 1 gyermek volt sajátos nevelési igényű (SNI), aki integrált nevelésben vettek részt. Az iskolába 28 tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő (BTM) gyermek jár. 23 fő számított halmozottan hátrányos helyzetűnek, és 5 hátrányos helyzetű.

A bérlakásigény megalapozását segítő tábla (A segítségre szoruló családok besorolása a 3 típus szerint: az egyes típusokba hány család tartozik)

Családtípus 191 háztartás	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok</u> : hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú	20

eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	141
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkát. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvételre itt is szükség lehet.	30

3. A lakásállomány helyzete

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése) Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e)

Jelenlétpont interjú

A JP munkarészei szerint az épületek állapota romos. Sok esetben fürdőszobával rendelkeznek, de ezek kihasználatlanok, általában tároló helységeként funkcionálnak. Az épületek nagy részénél a tetők repedezettek, a falak dűledezettek és málik róluk a vakolat. Az építőanyag felhasználás vegyes: vályog kombinálva szilikáttal és/vagy téglával. A nyílászárók elavultak, többségük fa. Sok esetben OSB lappal vagy deszkákkal pótolják a hiányzó üvegeket, vagy befalazzák. Így kevés természetes fényt kapnak a helységek.

A tulajdonviszonyok a legtöbb háznál rendezetlenek, jellemző a „zsebszerződések” megléte, illetve nagyon sok „szocpolos” lakásnál a legtöbb esetben nem is lehet tudni, hogy ki a tulajdonos.

A bérlakásigény megalapozását segítő tábla (a lakásállomány tipizálása: az egyes típusokba hány lakás tartozik a településen (elsősorban a segítségre szoruló családok körében))

Lakástípusok:	Lakások száma: kb. 120 (állandóan lakott ingatlan romák által)
életveszélyes házak	10 darab
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	20 darab
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	60 darab
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	30 darab

4. Lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

Legfőbb lakhatási problémák összegzése (a szegregáció, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közmű szolgáltatásokból kikapcsolt lakások), lakásállomány javítását, tulajdonviszonyok rendezését, eladósodottság problémáit is érintve)

Lakáshelyzet a célcsoport tekintetében

A község a taktaközi térség legrosszabb helyzetű települése.

A településen javarészt hátrányos helyzetű roma családok élnek. Több nagycsaládos, 5-15 gyermeket vállaló szülő él a településen. Jellemző a túlszűfoeltség,

Az üresen álló ingatlanok lepusztultak, az önkormányzati házakba pedig krízisben lévő családokat költöztettek.

A lakhatási problémákról általánosan elmondható, hogy nincs bevezetve a háztartásokba a víz, így a közkútról hordják a vizet a családok a tisztálkodáshoz és mosáshoz. A fűtést fatüzelésű kályhával oldják meg. A tetők és nyílászárók állapota néhány esetben kritikus, javításra és cserére szorul. Krízishelyzetekben az önkormányzat kiségití a családokat építőanyaggal, szociális juttatásokkal.

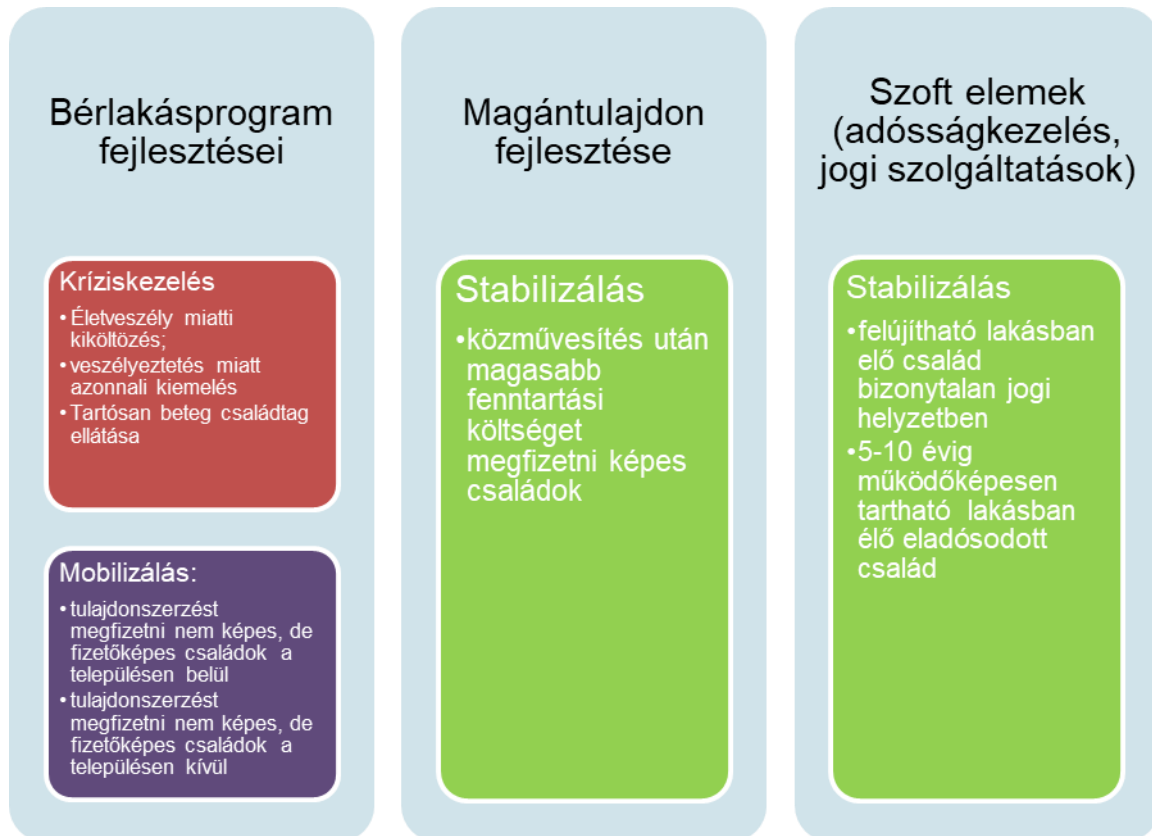
Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	10				10
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	10	60			40
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		81			40
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			30		30
Adott családtípusban a					

lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	20	141	30		191 család 120 ház

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

Az alábbi beavatkozási irányok mentén a szükséges beavatkozások és azok mértékének (hány lakás/család érintett) felvázolása.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** a már folyó adósságkezelési programba több családot szükséges bevonni, ennek érdekében első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

- a **közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése. A beavatkozásban első lépcsőben azok a háztartások élvezhetnek prioritást, akiknél a vízszolgáltatás már be van vezetve a telekre, mivel a csatlakozás költsége alacsonyabb számukra.
- A **magántulajdonú házak felújításának támogatása**. Mivel a javításokra, felújításokra potenciálisan nagy az igény, ezért érdemes azokra a családokra koncentrálni, akik vállalják, hogy saját munkával és ha lehetőségük van rá, saját forrással részt vesznek a munkálatokban. A program első lépéseként a részvételi és együttműködési hajlandóságot szükséges felmérni a családok körében. A kritikus állagú és nem felújítható lakások esetében a legszükségesebb karbantartási munkákat lehet elvégezni (ez jelenleg a krízisalapból folyik), míg a másik két jobb lakástípus kategóriában már komolyabb felújítások is támogathatóak lehetnek.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:

a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek.

Pontosan nem tudták meghatározni, hány ilyen család él a településen.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

Ez a fejezet a bérlakásprogram nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja.

Fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből, azok nagyságrendjéből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét az alábbi szempontok szerint lehet korrigálni:

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	A tömegközlekedést ritka buszjáratok jellemzik. (5 járat egy nap) A hajnali műszakvállalást ellehetetleníti a közlekedő járatok időpontja és mennyisége.
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	A közfoglalkoztatás és a Fete programján kívül nincs egyéb
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	Kevés

közműinfrastruktúra	Csak az áram van minden házban, tehát elég rossz
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	sok helyen rendezetlen
uzsora	Az uzsora jelen volt a településen, de sikerült teljes egészében felszámolni (a jelenlegi polgármesternek sikerült még rendőrként akciót szervezni ennek megszüntetésére) /polgármester interjú/
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	alsó tagozat jelen van, a többi szolgáltatás elérhető
szegregátumok relatív mérete a településen	Szinte az egész településen laknak romák.

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	A településvezetés nem nyitott újabb családok befogadására
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem lehet megítélni
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Tokaj, Szerencs, Miskolc
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	A környéken magasabbak az ingatlanárak

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

1. Bérlakásfejlesztések

A potenciális célcsoport köréből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban több család, (számosítani nem tudták) **6 bérlakás létrehozását jelenti a településen.**

A javaslatban 10 szerepelt, de tudva azt, hogy nagyon sok háznál rendezetlenek a tulajdoni viszonyok, illetve a lakosságot tekintve még nem állnak készen egy bérlakás rendszerhez, emiatt csökkentettük (régiovezető, települési koordinátorok) az ingatlanok számait.

Indoklás: az előzetes felméréseket valamint interjúkat összevetve a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés.

Taktabájon nem volt komplex telepprogram.

A településvezetés a településre kívülről érkező családoktól teljesen elzárkózik.

Magas a 3 év alatti gyermekek száma.

Ingatlanbeszerzési szakértő: Taktabáj - 5 eladásra kínált ingatlan közül 2 kapott alkalmas megítélést, mind a 2 esetben sikeres áralku történt (az egyik jelenlét pont lesz). Az adásvételek folyamatban vannak.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzásúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	6			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				6

